

Б.Хмельницького. Посольству доручалося зібрати відомості про стосунки між турками і татарами, озброєння останніх й схилити українського гетьмана на бік європейської антитурецької коаліції.

Після прибуття 3 червня до Чигирини венеціанського посланця прийняв Хмельницький в оточенні своїх старшин. Переговори тривали в атмосфері доброзичливості і взаєморозуміння й завершилися 13 червня в Суботіві. У ході зустрічей і бесід гетьман вітав успіхи Венеції у війні з турками, висловив готовність прилучитися до неї. Разом з тим він вказав на необхідність відвернути загрозу польського нападу на Україну, досягти союзу з Кримським ханством та одержати грошову допомогу від Венеції. Наприкінці переговорів Хмельницький передав для Сагрето листа. Венеціанська і українська сторони дійшли згоди, що їх обмін пропозиціями і думками має характер попередніх переговорів, які слід продовжити найближчим часом. Після повернення до Варшави Віміна склав реляцію до венеціанського сенату, котрий вирішив направити до козаків нове посольство, але вже безпосередньо від свого імені. Тоді ж розпочалася підготовка до цієї місії, яку, однак, було припинено через загострення стосунків між Польщею і козацьким військом.

Одним з важливих наслідків посольства до Хмельницького було оприлюднення й поширення в Італії й інших країнах Заходу автентичних матеріалів про Україну та її збройні сили - завдяки виданню у Венеції творів Віміна "Донесення про походження і звичаї козаків" (1656) та "Історія громадських воєн у Польщі" (1671).

Літ.: Молчановский Н. Донесение венецианца Альберто Вимина о козаках и Б.Хмельницком // Киев. стар., 1900, № 1; Пирлинг П. Альберто Вимина. Сношения Венеции с Украиной и Москвою. 1650-1660 // Рус. стар. 1902, янв.; Кордуба М. Венецьке посольство до Хмельницького (1650 р.) // Зап. НТШ, 1907, т. 78, кн.4; Caccamo D. Alberto Vimina in Ucraina e nella "parti settentionali". Diplomazia e cultura nel Seicento veneto // Europa Orientalis, 1986, vol. V; Віміна А. Реляція про походження та звичаї козаків // Київ. стар., 1999, № 5.

М.М.Варварцев.

ВЕРХОВНА АВТОНОМНА РОСІЙСЬКО-РУМУНСЬКА КОЛЕГІЯ У РУМУНСЬКИХ ТА БЕССАРАБСЬКИХ СПРАВАХ – спеціальний орган, створений Раднаркомом РСФРР 28 січня 1918 для боротьби проти румунських військ, які окупували Бессарабію, здійснення в Румунії пролетарської революції, а також боротьби з Українською Центральною Радою. До колегії входили представники РНК РСФРР, Румчероду, Румунського соціал-демократичного комітету дії і секції румунських соціал-демократів Одеси: М.Брашован, А.Желєзняков, М.Бужор, Л.Рузер, В.Юровський та ін. Голова – Х.Раковський. Центром діяльності колегії стала Одеса.

Для здійснення збройного повстання в Румунії і розгрому її військ у Бессарабії за розпорядженням В.Леніна до Одеси на початку лютого 1918 було направлено війська на чолі з М.А.Муравйовим, які підпорядковувалися колегії. Вступ австро-німецьких військ на територію України в лютому 1918 і негативне ставлення Української Центральної Ради до діяльності колегії на півдні України змусило її відмовитися від спроб перенести “полум’я революції” в Румунію. Х.Раковський розпочав переговори з представниками країн Антанти і румунським урядом. 26 лютого 1918 радянські війська завдали поразки румунським під містечком Рибніца (нині місто, Молдова), і прем’єр-міністр Румунії А.Авереску прийняв умови радянської сторони: вивід румунських військ з Бессарабії і визнання суверенітету РСФРР над цим регіоном. Радянсько-румунська угода була укладена під час переговорів 5-9 березня 1918. Однак у зв’язку з відступом радянських військ і колегії спочатку до Миколаєва, а потім взагалі з України під тиском австро-німецьких частин договір не набрав чинності. 29 березня 1918 колегія була ліквідована.

Літ.: Волковинський В.М., Кульчицький С.В. Християн Раковський: Політичний портрет. – К., 1990.

В.М.Волковинський

“ВЕСТИ ИЗ СССР. ПРАВА ЧЕЛОВЕКА” – інформаційний бюлетень міжнародних правозахисних організацій, що друкував матеріали про становище опозиційного руху в СРСР у 1970–80-х рр. Заснований 1978 з ініціативи російського правозахисника К.Любарського. Періодичність виходу: 1978–79 – щомісяця, з 1980 – двічі на місяць, російською і англійською мовами. Проіснував до 1989. Видавався на кошти товариств “Зошити самвидаву” (Брюссель, Бельгія) та “Країна і світ” (Мюнхен, Німеччина).

Організовував акції протесту на захист українських учасників правозахисного руху О.Бердника, Ю.Бадзьо та ін. На сторінках видання містилися численні відомості про діячів кримськотатарських та єврейських національних рухів в Україні.

Літ.: Вести из СССР. Права человека. – Мюнхен, 1989, т.1–4.

О.Г.Бажан.

ВИШЕГРАДСЬКА ГРУПА – регіональне об’єднання посткомуністичних країн Центральної Європи – Польщі, Словаччини, Чехії, Угорщини. Створення Вишеградської групи було ініційовано президентом Чехословаччини В.Гавелом, який у січні 1990 р. висунув цю ідею. Тоді згадували про середньовічний досвід регіональної співпраці, адже ще 1335 р.